

Datum van inontvangstneming : 25/01/2016

Zaak C-672/15

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

14 december 2015

Verwijzende rechter:

Tribunal de grande instance de Perpignan (Frankrijk)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

5 augustus 2015

Verzoekende partij:

Procureur de la République

Verwerende partij:

Noria Distribution SARL

STRAFRECHTELIJK VONNIS

Ter openbare terechtzitting van het Tribunal Correctionnel de Perpignan [rechtbank, afdeling strafrecht] is op DRIE MAART TWEEDUIZEND VIJFTIEN

[OMISSIS]

de behandeling van de zaak geopend

TUSSEN:

de PROCUREUR DE LA REPUBLIQUE [openbaar aanklager] bij deze rechtbank, eiser en aanklager

CIVIELE PARTIJ:

UNION FEDERALE DES CONSOMMATEURS DES P.O. (QUE CHOISIR)

CIVIELE PARTIJ:

UNION FEDERALE DES CONSOMMATEURS DES P.O (QUE CHOISIR)

Adres: 5, rue Grande des Fabriques, 66000 PERPIGNAN

Wijze van verschijning: vertegenwoordigd door Laurent COMANGES, vervangen door Maurice MARECHAL (advocaten bij de balie van PERPIGNAN)

[Or. 2]

EN

VERDACHTE:

Handelsnaam van de vennootschap: **SARL NORIA DISTRIBUTION**

Ingeschreven onder SIREN/SIRET-nr.: 382 642 254

Adres: 55 rue Aristide BERGES, 66000 PERPIGNAN

Wijze van verschijning: vertegenwoordigd door Flavien MEUNIER (advocaat bij de balie van Angers)

Die wordt verdacht van de volgende feiten:

UITSTALLING OF VERKOOP VAN VERVALSTE, BEDORVEN OF TOXISCHE VOEDINGSMIDDELEN, DRANK OF LANDBOUWPRODUCTEN; gepleegd tussen 1 september 2007 en 1 oktober 2008 te PERPIGNAN

BEDROG TEN AANZIEN VAN DE AARD, DE WEZENLIJKE EIGENSCHAPPEN, DE HERKOMST OF DE HOEVEELHEID VAN EEN GOED; gepleegd tussen 1 september 2007 en 1 oktober 2008 te PERPIGNAN

HET IN HET BEZIT HEBBEN VAN VERVALSTE, BEDORVEN OF TOXISCHE VOEDINGSMIDDELEN, DRANK OF LANDBOUWPRODUCTEN; gepleegd tussen 1 september 2007 en 1 oktober 2008 te PERPIGNAN

BEHANDELING

Bij het uitroepen van de zaak heeft de voorzitter de identiteit van SARL NORIA DISTRIBUTION vastgesteld en kennis gegeven van de akte waarmee de zaak bij de rechtbank is aangebracht.

De voorzitter heeft de zaak onderzocht.

De advocaat van UNION FEDERALE DES CONSOMMATEURS DES P.O. (QUE CHQISIR) is gehoord in zijn pleidooi.

Het openbaar ministerie is gehoord in zijn requisitoir.

Flavien MEUNIER, raadsman van SARL NORIA DISTRIBUTION is gehoord in zijn pleidooi.

De griffier heeft aantekening gehouden van de behandeling.

Vervolgens heeft de rechtbank, na afloop van de behandeling ter terechtzitting van DRIE MAART TWEEDUIZEND VIJFTIEN, de aanwezige of naar behoren vertegenwoordigde partijen ervan in kennis gesteld dat op 19 mei 2015 om 14.00 uur uitspraak zal worden gedaan.

Ter terechtzitting van 19 mei 2015 is de beraadslaging aangehouden tot de terechtzitting van 4 juni 2015 om 14.00 uur en vervolgens opnieuw tot de terechtzitting van 5 augustus 2015 om 14.00 uur.

[Or. 3]

Ter terechtzitting van 5 augustus 2015 heeft de rechtbank [OMISSIS]:

[OMISSIS]

overeenkomstig de wet uitspraak gedaan en heeft de president van de rechtbank krachtens artikel 485 van de Code de procédure pénale [Frans wetboek van strafvordering] de beslissing voorgelezen.

De rechtbank heeft overeenkomstig de wet beraadslaagd en beslist als volgt:

SARL NORIA DISTRIBUTION is bij op 16 juli 2010 afgegeven deurwaardersakte door de Procureur de la République opgeroepen ter terechtzitting van 23 september 2010 (ontvangstbevestiging niet teruggekomen).

Bij vonnis van 12 september 2013 (nr. 298/14) is de zaak in aanwezigheid der partijen verwezen naar de terechtzitting van 7 oktober 2014 en vervolgens naar de terechtzitting van 3 maart 2015.

Ter terechtzitting van 3 maart 2015 was SARL NORIA DISTRIBUTION vertegenwoordigd door haar raadsman; er moet ten opzichte van haar contradictoir worden beslist.

Zij wordt ervan verdacht:

- te PERPIGNAN tussen 1 september 2007 en 1 oktober 2007 producten die dienen als voedingsmiddelen voor mens of dier, in casu voedingssupplementen die in Frankrijk niet zijn toegelaten, te hebben uitgesteld, te koop aangeboden of verkocht, terwijl zij wist dat deze vervalst, bedorven of toxisch waren, aangezien:

- de dagelijkse gebruikshoeveelheden die werden aanbevolen op de etikettering, leiden tot overschrijding van de maximumgehalten,

- deze voedingssupplementen ingrediënten bevatten waarvoor in de Europese Unie geen vergunning is afgegeven.
- deze voedingssupplementen planten bevatten die door de aard of de dosering ervan gevaar opleveren voor de gezondheid,

in casu:

PRIMULCHEST merk Biosérum (31 doosjes van 150 capsules)

SINARTRIX merk Biosérum (12 doosjes van 120 tabletten)

SINARTRIX Soja merk Biosérum (15 eenheden van 400 gram)

KELP merk KAL (60 doosjes van 250 tabletten)

PROTECTOR nutriënten (4 doosjes van 60 tabletten)

COMPAGNON super antioxidanten (195 doosjes van 30 capsules)

B-COMPLEX 50 (147 doosjes van 50 capsules)

Renfort nerveux équilibre Bst (58 doosjes van 100 capsules)

ABSOLUTE AMINO (107 doosjes van 60 tabletten)

[Or. 4]

BODYLEAN (178 doosjes van 60 capsules)

DUGAR Défense (36 doosjes van 650 tabletten)

YORUBA merk Biosérum (15 doosjes van 50 capsules)

IMMUNOBALANCE merk Biosérum (930 eenheden de 250 ml)

SINCELUT forte merk Biosérum (7 eenheden de 15 doses)

BLACK Coliosh merk Solaray (113 doosjes van 12 capsules)

GOLDENSEAL merk Solaray (19 doosjes van 50 capsules)

B Complex 50

Equilibre B -STRESS

Herbetom BB CR 102

Herbetom SN 101

Vitamine C 1000 mg

Sincelut (250 ml)

feiten die strafbaar zijn gesteld bij [OMISSIS] [artikel L.213-3, eerste alinea, 2°), van de Code de la consommation [Frans consumentenwetboek; hierna: „Code de la consommation”] en van strafmaat zijn voorzien bij [OMISSIS] [de artikelen L.213-3, eerste alinea, L.213-1, eerste alinea, L.216-2, L.216-3 en L.216-8 van de du Code de la consommation].

- te PERPIGNAN, tussen 1 september 2007 en 1 oktober 2008, via een derde die al dan niet partij was bij de overeenkomst, haar wederpartij te hebben bedrogen of hiertoe een poging te hebben gedaan ten aanzien van de risico's die gepaard gaan met het gebruik en ten aanzien van de wezenlijke eigenschappen van de volgende producten:

PRIMULCHEST merk Biosérum (31 doosjes van 150 capsules)

SINARTRIX merk Biosérum (12 doosjes van 120 tabletten)

SINARTRIX Soja merk Biosérum (15 eenheden van 400 gram)

KELP merk KAL (60 doosjes van 250 tabletten)

PROTECTOR nutriënten (4 doosjes van 60 tabletten)

COMPAGNON super antioxidanten (195 doosjes van 30 capsules)

B-COMPLEX 50 (147 doosjes van 50 capsules)

Renfort nerveux équilibre Bst (58 doosjes van 100 capsules)

ABSOLUTE AMINO (107 doosjes van 60 tabletten)

BODYLEAN (178 doosjes van 60 capsules)

DUGAR Défense (36 doosjes van 650 tabletten)

YORUBA merk Biosérum (15 doosjes van 50 capsules)

IMMUNOBALANCE merk Biosérum (930 eenheden de 250 ml)

SINCELUT forte merk Biosérum (7 eenheden de 15 doses)

BLACK Cohosh merk Solaray (113 doosjes van 12 capsules)

GOLDENSEAL merk Solaray (19 doosjes van 50 capsules)

B Complex 50

Equilibre B-STRESS

Herbetom BB CR 102

Herbetom SN 101

Vitamine C 1000 mg

Sincelut (250 ml)

in casu door het overschrijden van de maximumgehalten vastgesteld in het arrêté [besluit] van 9 mei 2006 betreffende producten die voedingsstoffen, mineralen en vitamines bevatten, alsook betreffende van planten of plantenextracten waarvoor nog geen vergunning is afgegeven of die niet zijn opgenomen in de farmacopee, strafbaar gesteld bij [OMISSIS] [artikel L.213-1 van de Code de la consommation] en van strafmaat voorzien bij [OMISSIS] [de artikelen L.213-1, L.216-2, L.216-3 en L.216-8 van de Code de la consommation].

[Or. 5]

- te PERPIGNAN [departement] 66, en in ieder geval op het nationale grondgebied, tussen SEPTEMBER 2007 en OKTOBER 2008, zonder dat verjaring is ingetreden, producten die dienen als voedingsmiddelen voor mens of dier, in casu voedingssupplementen die in Frankrijk niet zijn toegelaten, in bezit te hebben gehad, te hebben uitgesteld, te koop aangeboden of verkocht, terwijl zij wist dat deze vervalst, bedorven of toxisch waren, aangezien;

- de dagelijkse gebruikshoeveelheden die werden aanbevolen op de etikettering, leiden tot overschrijding van de maximumgehaltenes,
- deze voedingssupplementen ingrediënten bevatten waarvoor in de Europese Unie geen vergunning is afgegeven.
- deze voedingssupplementen planten bevatten die door de aard of de dosering ervan gevaar opleveren voor de gezondheid;

in casu:

- * 1 doosje voedingssupplement Solaray - compagnon super Oxydant
- * 1 doosje [voedings] supplement B complex 50

en de producten waarvan de aard, hoeveelheid en verpakking in de twee tabellen staan beschreven (zie vonnis van 12 september 2013 nr. 298/2014)

Feiten die strafbaar zijn gesteld bij [OMISSIS] [artikel L.213-4, eerste alinea, 2°), van de Code de la consommation], en van strafmaat zijn voorzien bij [OMISSIS]

[de artikelen L.213-4, eerste alinea, L.216-2, L.216-3 en L.216-8 van de Code de la consommation].

FEITEN EN PROCESVERLOOP:

Data van de terechtzittingen:

[OMISSIS]

[Or. 6]

Motivering:

De vennootschap NORIA DISTRIBUTION wordt vervolgd in haar hoedanigheid van rechtspersoon omdat zij producten die dienen als voedingsmiddel voor mens of dier, in casu voedingssupplementen die in Frankrijk niet zijn toegelaten, waarvan zij wist dat zij vervalst, bedorven of toxisch waren aangezien zij niet aan de geldende wettelijke bepalingen voldeden, heeft uitgesteld, te koop aangeboden of verkocht. In die zin wordt zij tevens vervolgd wegens het bedriegen van haar wederpartijen of wegens een poging hiertoe met betrekking tot de risico's die gepaard gaan met het gebruik en met betrekking tot de wezenlijke eigenschappen van de verkochte producten, omdat deze de maximumgehalten overschreden die bij het arrêté van 9 mei 2006 waren bepaald en vastgesteld voor producten houdende voedingsstoffen, mineralen en vitaminen, alsmede voor planten of plantenextracten.

Zoals voor elk strafbaar feit moeten tot vaststelling van de schuld van deze rechtspersoon drie bestanddelen zijn vervuld, het materiële bestanddeel, het wettelijke bestanddeel en het morele bestanddeel [de toerekenbaarheid], dat specifiek van aard is in verband met de strafrechtelijke aansprakelijkheid van rechtspersonen.

Het materiële bestanddeel wordt niet betwist: vast staat dat NORIA DISTRIBUTION de stoffen waarvan de generieke namen in de dagvaarding staan vermeld, heeft vervaardigd en te koop heeft aangeboden.

NORIA DISTRIBUTION heeft erop gewezen dat het arrêté van 9 mei 2006 in het bevel tot dagvaarding van 7 juli 2010 niet is vermeld ter onderbouwing van het strafbare feit van het in de handel brengen van vervalste producten, maar heeft dit betoog niet overgenomen in haar conclusie en voert de nietigheid van de dagvaarding niet als preliminair verweer aan.

Vast staat dus dat het arrêté van 9 mei 2006 aan het einde van het bevel tot dagvaarding in algemene zin wordt vermeld en betrekking heeft op de twee in de dagvaarding bedoelde strafbare feiten.

Het wettelijke bestanddeel van het strafbare feit wordt door NORIA DISTRIBUTION betwist. Zij voert namelijk preliminair aan dat aan het Hof van Justitie van de Europese Unie vragen moeten worden voorgelegd teneinde te kunnen nagaan of het arrêté van 9 mei 2006 in overeenstemming is met de Europese wetgeving, en dat dus het Hof van Justitie van de Europese Unie moet worden verzocht om een prejudiciële beslissing krachtens artikel 267 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

Voorts blijkt uit de overgelegde stukken dat NORIA DISTRIBUTION voor het merendeel van de in handel gebrachte producten een vergunning voor het in de handel brengen heeft aangevraagd en dat de direction générale de la concurrence, de la consommation et de la répression des fraudes (directoraat-generaal Mededinging, Consumptie en Fraudebestrijding) deze aanvragen heeft afgewezen. Tegen deze weigering van een vergunning voor het in de handel brengen is bezwaar gemaakt, dat eveneens impliciet is verworpen.

Bij verzoekschriften van 12 maart 2008 en 3 juni 2008 is beroep tegen deze afwijzingen ingesteld bij het Tribunal administratif de Montpellier (bestuursrechter te Montpellier). Deze beroepen zijn verworpen bij beslissingen van 6 november 2009 van het Tribunal administratif de Montpellier, welke beslissingen op 15 mei 2014 door de Cour administrative d'appel de Marseille (hogere bestuursrechter te Marseille) zijn bekrachtigd.

[Or. 7]

Het arrêté van 9 mei 2006, de wettelijke grondslag voor de vervolging, is op 27 april 2011 overigens te dele nietig verklaard door de hoogste bestuursrechter, de Conseil d'État (Franse raad van state).

Ten aanzien van de deugdelijkheid van het wettelijke bestanddeel dat als grondslag voor de vervolging dient, lijkt echter nog steeds twijfel te bestaan.

Het décret van 20 maart 2006 voorziet voor het in de handel brengen van voedingssupplementen namelijk in een vereenvoudigde procedure van zogeheten wederzijdse erkenning. Deze procedure lijkt enkel van toepassing te zijn op voedingssupplementen die zijn samengesteld uit planten of voedingsstoffen. Hieruit kan worden afgeleid dat deze vereenvoudigde procedure van artikel 16 van het décret du 20 maart 2006 niet kan worden gebruikt voor voedingssupplementen die zijn samengesteld uit vitamines en mineralen en vrijelijk in een andere lidstaat zijn vervaardigd en in de handel zijn gebracht. Deze afwijking van het beginsel van wederzijdse erkenning is dus mogelijk strijdig met het gemeenschapsrecht.

Het arrest van het Europese Hof zwijgt over deze moeilijkheid, ondanks de opmerkingen op dit punt van de advocaat-generaal bij het Hof.

In casu is voor de op preventie gerichte producten in de andere lidstaten een vergunning voor het in de handel brengen afgegeven. Door het ontbreken van mechanismen waarmee de communautaire beginselen van wederzijdse erkenning en vrij verkeer van goederen automatisch kunnen worden toegepast, rijst ernstige twijfel over de deugdelijkheid van het wettelijke bestanddeel dat als grondslag voor de vervolging dient.

Bijgevolg lijkt het opportuun om krachtens artikel [2]67 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie over dit punt vragen te stellen aan het Hof van Justitie van de Europese Unie, welke vragen nader zullen worden geformuleerd in het dictum.

Het Hof van Justitie van de Europese Unie heeft overigens gepreciseerd dat de doseringen van vitamines en mineralen moeten worden vastgesteld aan de hand van de criteria van artikel 5 van richtlijn 2002/46/EG [van het Europees Parlement en de Raad van 10 juni 2002 betreffende de onderlinge aanpassing van de wetgevingen der lidstaten inzake voedingssupplementen]. Om een beperking van het vrije verkeer van goederen te rechtvaardigen, moet een risicobeoordeling in de zin van verordening nr. 178/2002 [van het Europees Parlement en de Raad van 28 januari 2002 tot vaststelling van de algemene beginselen en voorschriften van de levensmiddelenwetgeving, tot oprichting van een Europese Autoriteit voor voedselveiligheid en tot vaststelling van procedures voor voedselveiligheidsaangelegenheden] worden gemaakt, en geen beoordeling aan de hand van de voedingscriteria.

Het zou inderdaad strijdig met het gemeenschapsrecht kunnen zijn, maximumdoseringen vast te stellen zonder dat op basis van wetenschappelijk onderzoek een veiligheidslimiet is vastgesteld.

Bijgevolg is de vraag of de techniek waarbij een dosering in verhouding tot de dagelijks aanbevolen hoeveelheden wordt vastgesteld, rechtmatig is, gelet op de vereisten die in de Europese normen zijn vastgesteld. Het Hof van Justitie van de Europese Unie lijkt namelijk te eisen dat een dosering wordt vastgesteld op basis van een risicobeoordeling die is gebaseerd op wetenschappelijke gegevens die afkomstig zijn uit internationaal onderzoek.

Deze criteria lijken niet te zijn toegepast bij het opstellen van het arrêté van 9 mei 2006. In het kader van het vereiste van de rechtszekerheid moet het Hof van Justitie van de Europese Unie op dit punt worden verzocht om een prejudiciële beslissing.

[Or. 8]

Vast staat dus dat thans onzekerheid bestaat ten aanzien van het wettelijke bestanddeel van de vervolging en dat dit wordt betwist. De rechtbank moet dus logischerwijze en ten behoeve van de rechtszekerheid gebruik maken van artikel 267 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie en het

Hof van Justitie van de Europese Unie in het kader van de vastgestelde procedure verzoeken om een prejudiciële beslissing op de volgende vragen:

Vraag 1:

Staan richtlijn 2002/46/EG en de communautaire beginselen van vrij verkeer van goederen en wederzijdse erkenning in de weg aan de opstelling van een nationale regeling, zoals het arrêté van 9 mei 2006, die wederzijdse erkenning uitsluit voor voedingssupplementen op basis van vitaminen en mineralen die afkomstig zijn uit een andere lidstaat, door te bepalen dat de vereenvoudigde procedure niet wordt toegepast voor producten op basis van voedingsstoffen waarvan de waarden de limieten die bij het arrêté van 9 mei 2006 zijn vastgesteld overschrijden, en die in een andere lidstaat rechtmatig in de handel zijn gebracht?

Vraag 2:

Kunnen op basis van richtlijn 2002/46, en meer bepaald artikel 5 ervan, maar tevens op basis van de beginselen die ten aanzien van de bepalingen betreffende het vrije verkeer van goederen zijn ontwikkeld in de rechtspraak van het Hof, maximale dagelijkse hoeveelheden vitaminen en mineralen worden vastgesteld in verhouding tot de aanbevolen dagelijkse hoeveelheid door uit te gaan van een waarde van driemaal de aanbevolen dagelijkse hoeveelheden voor voedingsstoffen die het minste risico opleveren, van een waarde die overeenkomt met de aanbevolen dagelijkse hoeveelheden voor voedingsstoffen waarbij een risico bestaat dat de maximale veiligheidslimiet wordt overschreden, en van een waarde die onder de aanbevolen dagelijkse hoeveelheden ligt dan wel nul bedraagt voor de voedingsstoffen die het meeste risico opleveren?

Vraag 3:

Kunnen op basis van richtlijn 2002/46, maar tevens op basis van de beginselen die ten aanzien van de bepalingen inzake het vrije verkeer van goederen zijn ontwikkeld in de rechtspraak van het Hof, doseringen uitsluitend op basis van nationale wetenschappelijke adviezen worden vastgesteld, terwijl uit conclusies van recente, internationale wetenschappelijke adviezen onder identieke gebruiksomstandigheden hogere doses naar voren komen?

Deze onzekerheid betreft zeker niet alle in de dagvaarding genoemde producten. Het zou echter niet coherent zijn om het dossier op enige wijze te splitsen. In elk geval kan een mogelijke sanctie slechts worden beoordeeld en worden toegespitst op de dader op basis van alle wettelijke en materiële bestanddelen die voor strafbaarstelling moeten zijn vervuld.

De prejudiciële vraag brengt rechtstreeks mee dat de behandeling van de overige eisen ten gronde, alsmede van de eisen van de civiele partijen wordt geschorst.

[Or. 9]

BESLISSING

De rechtbank beslist in een openbare, contradictoire tussenuitspraak in eerste aanleg ten aanzien van SARL NORIA DISTRIBUTION en UNION FEDERALE DES CONSOMMATEURS DE P.O. (QUE CHOISIR), 'UFC QUE CHOISIR;

de behandeling van de strafvordering en alle eisen van civiele partijen wordt geschorst en de zaak wordt verwezen naar de terechtzitting van **22 maart 2016 om 14:00** van de Chambre Correctionnelle (strafkamer) van het Tribunal Correctionnel de Perpignan;

Krachtens artikel 267 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie wordt het Hof van Justitie van de Europese Unie verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

Vraag 1:

Staan richtlijn 2002/46/EG en de communautaire beginselen van vrij verkeer van goederen en wederzijdse erkenning in de weg aan de opstelling van een nationale regeling, zoals het arrêté van 9 mei 2006, die wederzijdse erkenning uitsluit voor voedingssupplementen op basis van vitaminen en mineralen die afkomstig zijn uit een andere lidstaat, door te bepalen dat de vereenvoudigde procedure niet wordt toegepast voor producten op basis van voedingsstoffen waarvan de waarden de limieten die bij het arrêté van 9 mei 2006 zijn vastgesteld overschrijden, en die in een andere lidstaat rechtmatig in de handel zijn gebracht?

Vraag 2:

Kunnen op basis van richtlijn 2002/46, en meer bepaald artikel 5 ervan, maar tevens op basis van de beginselen die ten aanzien van de bepalingen betreffende het vrije verkeer van goederen zijn ontwikkeld in de rechtspraak van het Hof, maximale dagelijkse hoeveelheden vitaminen en mineralen worden vastgesteld in verhouding tot de aanbevolen dagelijkse hoeveelheid door uit te gaan van een waarde van driemaal de aanbevolen dagelijkse hoeveelheden voor voedingsstoffen die het minste risico opleveren, van een waarde die overeenkomt met de aanbevolen dagelijkse hoeveelheden voor voedingsstoffen waarbij een risico bestaat dat de maximale veiligheidslimiet wordt overschreden, en van een waarde die onder de aanbevolen dagelijkse hoeveelheden ligt dan wel nul bedraagt voor de voedingsstoffen die het meeste risico opleveren?

Vraag 3:

Kunnen op basis van richtlijn 2002/46, maar tevens op basis van de beginselen die ten aanzien van de bepalingen inzake het vrije verkeer van goederen zijn ontwikkeld in de rechtspraak van het Hof, doseringen uitsluitend op basis van nationale wetenschappelijke adviezen worden vastgesteld, terwijl uit conclusies van recente, internationale wetenschappelijke adviezen onder identieke gebruiksomstandigheden hogere doses naar voren komen?

[OMISSIS]